

تسهیل‌گری صادرات

نمونه‌ای از اقدامات اتاق اصفهان در رفع موانع صادراتی

می‌شود که می‌تواند باعث موفقیت یا شکست صادرکنندگان شود؛ گرچه داشتن دانش تئوری برای صادرات لازم است، اما کافی نیست. بخشی از دانش موردنیاز صادرات از تجربه حاصل می‌شود؛ بنابراین در صورتی که یک فرد علاقمند به صادرات از این دانش برخوردار نباشد ممکن است علاوه بر از دست دادن سرمایه، باعث بدنامی سایر تجار ایرانی نیز بشود.

◆ فرشته امینی

عضو هیئت‌رئیسه اتاق بازرگانی اصفهان

امروزه توسعه صادرات یکی از استراتژی‌های مهم برای رشد و پیشرفت هر کشوری محسوب می‌شود، اما حضور در بازار بین‌المللی و موفقیت در آن با چالش‌های زیادی همراه است که گاهی باعث صرف‌نظر کردن از ورود به بازارهای بین‌المللی می‌شود. در این نوشتار به بررسی برخی از چالش‌های پیش‌روی صادرات غیرنفتی می‌پردازیم و در ادامه به اقدامات و راهکارهای اجرایی برای رفع چالش‌های حوزه صادرات در پارلمان بخش خصوصی اصفهان خواهیم پرداخت.

موانع صادرات کدام است؟

• نبود دانش و اطلاعات کافی در مورد صادرات

جمع‌آوری اطلاعات بخش مهمی از فرآیند صادرات محسوب

به این افراد کمک کنند و با ارائه تسهیلاتی راه را برای این صادرکنندگان نوپا هموار سازند. اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی اصفهان به‌عنوان اتاق نسل سوم، کاهش مسائل پیش‌روی صادرکنندگان و اتخاذ تصمیماتی در جهت توسعه صادرات غیرنفتی را از اولویتهای اصلی خود قرار داد که در ادامه به مهم‌ترین این اقدامات خواهیم پرداخت:

الف) تأسیس نخستین شتاب‌دهنده صادرات کشور (بُردار)

اتاق بازرگانی اصفهان با بررسی شرایط استان و کشور به این نتیجه رسید که جوانان کشور از لحاظ صنعتی و فناوری به پیشرفت‌های عظیمی رسیده‌اند، اما در مسئله تجاری‌سازی آن و ایجاد ارزش‌افزوده متناسب با آن دچار مشکل می‌باشند. به همین دلیل تصمیم به تأسیس اولین شتاب‌دهنده کشور در حوزه صادرات گرفت.

اولین شتاب‌دهنده صادرات ایران، شتاب‌دهنده صادرات بُردار نام دارد و با ارائه خدماتی مانند منتورینگ، کوچینگ، مشاوره، برگزاری کارگاه‌های آموزشی و ... به افراد مستعد و علاقمند به حوزه صادرات کمک می‌کند تا موانع را از میان بردارند و آنان را تا مرحله نهایی شتاب‌دهی یعنی برگزاری دموودی (Demo Day) و جذب سرمایه‌گذار و تأمین‌کننده همراهی می‌کند. طی فرایند شتاب‌دهی، تیم‌ها با اصول اولیه صادرات آشنا شده و تمام نکات مهم برای رفتار در بازار بین‌المللی را نزد بهترین مدرسان می‌آموزند. در نهایت نیز تیم‌های منتخب و برتر در روز دموودی حضور پیدا کرده و با ارائه نحوه فعالیت خود، اقدام به جذب تأمین‌کننده و سرمایه‌گذار می‌کنند.

این شتاب‌دهنده در سال ۱۳۹۸ و با حضور وزیر وقت صنعت، معدن و تجارت افتتاح شد که تاکنون ۲ دوره پذیرش داشته و مجموعاً ۳۹ تیم را در این دو دوره پذیرش کرده است. درصد موفقیت تیم‌های شتاب‌دهنده در حوزه صادرات ۲۱ درصد بوده که در مقایسه با متوسط جهانی (متوسط جهانی موفقیت شتاب‌دهنده‌ها بین ۱۲ تا ۱۸ درصد است) آمار قابل قبولی می‌باشد.

اساسی‌ترین خدمتی که شتاب‌دهنده صادرات بردار به تیم‌های پذیرش شده ارائه می‌کند، خدمات منتورینگ و تورکینگ (شبکه‌سازی) است. این شتاب‌دهنده با شناسایی و همکاری با صادرکنندگان برتر در حوزه‌های پذیرش شده، در کنار آموزش مسائل تئوری به تیم‌ها، مسائل عملیاتی را نیز به کمک متورها به تیم‌ها منتقل و آن‌ها را در مسیر رشد قرار می‌دهد.

تیم‌های موفق شتاب‌دهنده صادرات بردار توانسته‌اند به کشورهای چین، ویتنام، مکزیک، ایتالیا، عراق و روسیه در گروه‌های کالایی میوه تازه، سنگ و کالای صنعتی صادرات داشته باشند.

• عدم توانایی در تأمین محصول برای صادرات

بسیاری از صادرکنندگان نمی‌توانند تأمین‌کننده محصول خود باشند، به همین دلیل گاهی با مشکل تأمین محصول مواجه می‌شوند. یکی از مهم‌ترین موانع صادرات عدم توانایی صادرکنندگان در تأمین محصول با کیفیت به میزان کافی است.

• محصولات کم کیفیت و نداشتن استانداردهای جهانی محصول برای صادرات

برخی از محصولات برای صادرات باید استانداردهایی داشته باشند و در صورت نداشتن کیفیت مناسب و استانداردهای کشور مقصد، صادرات آن محصول موفقیت‌آمیز نخواهد بود.

• قیمت بالای محصول

قیمت‌گذاری عامل مهمی برای موفقیت در بازارهای بین‌المللی است. ارائه قیمت بالا در بازار بین‌المللی نشان‌دهنده بالا بودن قیمت تمام شده محصول است که علت‌های مختلفی دارد؛ هزینه‌های بالای بسته‌بندی، مدیریتی، عملیاتی، حمل‌ونقل، مالیات و ... از عواملی هستند که باعث قیمت‌گذاری بالای محصول می‌شود. در صورتی که در یک بازار بین‌المللی رقبا با حفظ کیفیت بتوانند کالا را با قیمتی کمتر بفروشند، احتمال شکست در آن بازار بالا می‌رود؛ بنابراین قیمت‌گذاری یکی از مهم‌ترین موانع صادراتی است.

• نبود سرمایه کافی برای صادرات

داشتن سرمایه‌گذاری بلندمدت برای صادرکنندگان، یکی از عوامل موفقیت و نبود آن یکی از موانع شکست صادرکنندگان محسوب می‌شود. بسیاری از علاقمندان به صادرات برای هزینه‌های بازاریابی، حمل‌ونقل، تأمین، تحقیقات بازار، صادرات و ... به سرمایه نیاز دارند.

موارد فوق‌الذکر، مواردی است که به‌صورت عمومی و در همه کشورهای جهان به‌عنوان موانع صادرات وجود دارد، اما در ایران علاوه بر این موارد، مسائلی مانند تحریم‌ها، رفع تعهد ارزی، عدم دسترسی به اطلاعات به‌صورت شفاف و ... نیز از موانع پیش‌روی صادرکنندگان است که باید رفع آن‌ها در دستور کار قرار گیرد.

اهمیت رفع موانع برای صادرات موفق

علاقمندان به صادرات زمانی که با موانع صادرات آشنا می‌شوند از ورود به بازار جذاب بین‌المللی امتناع می‌کنند، درحالی‌که فعالان صنعت و سازمان‌های مربوطه می‌توانند

اولین شتاب‌دهنده

صادرات ایران.

شتاب‌دهنده

صادرات بُردار.

نام دارد و با

ارائه خدماتی.

مانند منتورینگ،

کوچینگ، مشاوره،

برگزاری کارگاه‌های

آموزشی و سبیه

افراد مستعد و

علاقمند به حوزه

صادرات کمک

می‌کند تا موانع را از

میان بردارند و آنان

را تا مرحله نهایی

شتاب‌دهی یعنی

برگزاری دموودی

(Demo Day) و

جذب سرمایه‌گذار

و تأمین‌کننده

همراهی می‌کند.

سطح ذیل به اعضای اتاق و فعالان اقتصادی در حال ارائه است:

۱) ارائه مشاوره به فعالان اقتصادی

ارائه مشاوره به فعالان اقتصادی و آشنایی آن‌ها با آخرین تغییرات قوانین، بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های موجود و اطلاع‌رسانی مناسب این قوانین سبب رفع بخش قابل توجهی از مشکلات اعضاء شده است.

۲) پیگیری نامه‌ها و درخواست‌های فعالان اقتصادی تا حصول نتیجه

در مواردی که نیازمند مکاتبه با بانک مرکزی است، ضمن راهنمایی فعالان اقتصادی برای چگونگی تنظیم درخواست‌ها پیگیری مستمر و مؤثر نامه‌ها و درخواست‌ها از سوی مسئول میزاتاق بازرگانی اصفهان در بانک مرکزی تا حصول نتیجه انجام خواهد شد. تاکنون بیش از ۷۵ درصد از کل درخواست‌ها و نامه‌ها ارائه شده به این میز با موفقیت به ثمر نشست و خواسته‌های اعضای اتاق محقق شده است.

۳) پیگیری مشکلات کلان فعالان اقتصادی و درخواست صدور بخشنامه‌های تسهیلگر

این میز بستر مناسبی برای پیگیری مشکلات کلان استان و کشور در حوزه ارزی و همچنین درخواست صدور بخشنامه‌های تسهیلگر برای فعالیت بخش‌های تولیدی و مولد است که تاکنون آثار مثبت و توفیقات قابل توجهی برای فعالان اقتصادی در این زمینه داشته است.

اتاق بازرگانی اصفهان با تشکیل میز در بانک مرکزی و انجام پیگیری‌های مؤثر و مستمر، تجربه بسیار موفقی در پیگیری مؤثر جهت رفع مشکلات ارزی اعضاء و فعالان اقتصادی استان اصفهان داشته است به نحوی که تاکنون بیش از ۷۵ درصد از ۸۳۲ درخواست و نامه فعالان اقتصادی ارائه شده به این میز، به ثمر نشست و با تحقق خواسته‌ها و رفع مشکلات فعالان اقتصادی همراه بوده است. تشکیل این میز علاوه بر رفع مشکلات فعالان اقتصادی استان، سبب افزایش میزان رفع تعهدات ارزی صادرکنندگان استان به بیش از ۹۵ درصد و کمک به بازگشت ارز به کشور از یکسو و همچنین کاهش چشمگیر مراجعات فعالان اقتصادی و اعضای اتاق بازرگانی اصفهان به بانک مرکزی جهت پیگیری مشکلات در این حوزه شده است؛ به نحوی که رئیس کل سابق بانک مرکزی به‌دفعات از تشکیل این میز به‌عنوان یکی از تجربه‌های موفق کشور یاد کرد و خواستار بهره‌مندی اتاق‌های سراسر کشور از این تجربه و ایجاد میز سایر استان‌ها در بانک مرکزی شد. ♦♦

شتاب‌دهنده صادرات بردار باور دارد که جوانان کشور می‌توانند همان‌گونه که در شرایط سخت و تحریم مرزهای نوآوری را فتح و به فناوری‌های روز دنیا دست پیدا کنند، تجاری‌سازی و صادرات محصولات خودشان را نیز انجام دهند و به‌عنوان موتور پیشران اقتصاد کشور نقش آفرینی نمایند.

ب) ایجاد نخستین میز اتاق‌های بازرگانی کشور در بانک مرکزی

خروج آمریکا از برجام و اعمال تحریم‌های ظالمانه بر اقتصاد ایران، آغازگر ایجاد چالش‌های بزرگی در اقتصاد کشور بود که افزایش چند برابری نرخ ارز و به دنبال آن رشد لجام‌گسیخته تورم را به دنبال داشت. از نیمه دوم فروردین ۱۳۹۷ بانک مرکزی ایران به‌منظور ایجاد ثبات و امنیت اقتصادی در کشور و کاهش تلاطمات ارزی مجبور به ورود هدفمند و مؤثر در این زمینه و کنترل بیش‌ازپیش ورود و خروج ارز از کشور و همچنین نظارت ویژه بر بازگشت ارز حاصل از صادرات و مدیریت تخصیص ارز به واردات شد. این اقدام بانک مرکزی تبعات سوء و مشکلاتی هم برای فعالان اقتصادی در حوزه تجارت خارجی و بویژه صادرات و واردات در پی داشت که اتاق بازرگانی دوره نهم به‌عنوان پارلمان بخش خصوصی اصفهان و یک اتاق مسئله محور و شاخص‌گرا، به منظور کمک به رفع مشکلات فعالان اقتصادی و حمایت از تحقق رونق تولید به این مسئله ورود یافت و پس از برگزاری جلسات متعدد با رییس کل و مدیران ارشد بانک مرکزی، ساختاری نظام‌مند برای پیگیری و رفع مستمر مشکلات ارزی فعالان اقتصادی اصفهان تحت عنوان «میز اتاق اصفهان در بانک مرکزی» ایجاد نمود.

خدمات ارائه شده میز اتاق اصفهان به فعالان اقتصادی

با تشکیل میز اتاق در بانک مرکزی، خدمات آن در چند

